

Årsrapport 2007
for
Statsbiblioteket

Marts 2008

Indholdsfortegnelse

1. Beretning	3
1.1. Statsbiblioteket og Statens Avissamling	3
1.2. Årets faglige resultater	4
1.3. Årets økonomiske resultat	5
1.4. Forventninger til kommende år	7
2. Målrapportering	9
2.1. Målrapporteringens første del – skematisk oversigt	9
2.2. Målrapporteringens anden del – uddybende analyser og vurderinger	9
2.3. Redegørelse for reservation	14
3. Regnskab	16
3.1. Anvendt Regnskabspraksis	16
3.2. Resultatopgørelse	16
3.3. Balancen	18
3.4. Egenkapitalforklaring	19
3.5. Opfølgning på likviditetsordningen hen over året	19
3.6. Opfølgning på lønsumsloft	19
3.7. Bevillingsregnskabet	19
4. Påtegning af det samlede regnskab	22
5. Bilag til årsrapporten	23
Bilag 1: Noter til resultatopgørelse og balance	23
Bilag 2: Målrapportering - skematisk opstillet	25
Bilag 3a: Tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed (u.k. 95)	26
Bilag 3b: Andre tilskudsfinansierede aktiviteter (u.k. 97)	26
Bilag 4: Afsluttede anlægsprojekter	26
Bilag 5: Metoder til omkostningsfordeling	27
Bilag 6: Nøgletal	27
Bilag 7: Beretning og regnskab for midler udmøntet i.f.m. med kulturbevaringsplanen	28
Bilag 8: Fælles indikatorer for forskningsbibliotekerne	30
Bilag 9: Klare mål for brugerrettede opgaver	31
Bilag 10: Anvendt regnskabspraksis	32

1. Beretning

1.1. Statsbiblioteket og Statens Avissamling

Mission: Som nationalbibliotek, overcentral for folkebibliotekerne, universitetsbibliotek for Aarhus Universitet og forskningsinstitution leverer Statsbiblioteket information, viden og oplevelse samt kulturbevaring.

Den tilsigtede effekt af institutionens virksomhed nås ved levering af følgende produkter: 1) biblioteksservice baseret på fysiske materialer; 2) biblioteksservice baseret på digitale materialer; 3) vejledning og anden formidling; 4) forskning. Bag disse produkter ligger en række ydelser og aktiviteter, som er nærmere beskrevet i afsnit 1.2. Årets faglige resultater.

Som nationalbibliotek skal Statsbiblioteket bidrage til at indsamle og tilgængeliggøre dele af kulturarven og bevare den for eftertiden. Statsbiblioteket har særlige opgaver med at sikre, at danske aviser, danske audiovisuelle medier og dansk internetmateriale indsamles og bevares for eftertiden.

Som overcentral for folkebibliotekerne skal Statsbiblioteket ved opbygning af samlinger og formidling af lån sikre forsyning af informations- og dokumentationsmateriale, der er marginalt benyttet i de enkelte folkebiblioteker. Statsbiblioteket skal understøtte folkebibliotekernes virksomhed ved udvikling af relevante serviceydelser. Som en særlig opgave skal Statsbiblioteket understøtte folkebibliotekernes betjening af etniske minoriteter og indvandrere.

Som universitetsbibliotek skal Statsbiblioteket sikre, at forsyning med informations- og dokumentationsmateriale til undervisning og forskning ved Aarhus Universitet sker på et niveau, der er konkurrencedygtigt på højeste nationale og internationale niveau. Statsbiblioteket skal bidrage til at synliggøre forskningsresultater fra Aarhus Universitet.

Som forskningsinstitution skal Statsbiblioteket udføre forskning inden for sit virkeområde efter gældende kvalitetsnormer for forskning.

Vision: Det er Statsbibliotekets vision at være en markant aktør i vidensamfundet ved at skabe attraktive rum for forskning, uddannelse og oplevelse – baseret på innovation, dialog og partnerskab.

Statsbiblioteket vil efterleve missionen og realisere visionen ved at *øge synligheden af bibliotekets ressourcer og gøre det lettere at bruge dem*, ved at *stille flere digitale materialer til rådighed* for brugerne og ved for udvalgte dele af dem at *sikre langtidsbevaring*. Statsbiblioteket vil *øge graden af selvbetjening* og vil samtidig på *udvalgte områder øge videnselementet* i serviceydelserne. Udvikling af serviceydelser skal ske ved *innovation baseret på brugerinvolvering*.

Statsbiblioteket er oprettet ved lov i 1897 som et alment forskningsbibliotek med det overordnede formål at opbygge samlinger af informations- og dokumentationsmateriale og stille det til rådighed for den danske offentlighed. Lovgrundlaget er lov nr. 44 1897 (oprettelse), lov nr. 181 1916 (oprettelse af Statens Avissamling), lov nr. 224 1996 (lov om forskning ved arkiver, biblioteker, museer m.v.), lov nr. 340 2000 (lov om biblioteksvirksomhed), lov nr. 1439 2004 (lov om pligtaflevering af offentliggjort materiale) samt finanslov. Der er indgået resultatkontrakt mellem Kulturministeriet og Statsbiblioteket for perioden 2007-2010.

1.2. Årets faglige resultater

De faglige resultater er samlet set tilfredsstillende. Mål i resultatkontrakt er opfyldt i realistisk omfang samtidig med, at andre strategisk væsentlige resultater er nået. Blandt andre væsentlige resultater er bl.a. gennemførelsen af en omfattende og omkostningskrævende kassations- og flytteproces. Processen resulterede i kassation af ca. 10.000 hyldemeter ukurante biblioteksmaterialer, der var en forudsætning for udvikling af biblioteksservice baseret på fysiske materialer (kort beskrevet nedenfor). Der er endvidere gennemført en konsolidering af Statsbibliotekets rolle som universitetsbibliotek for det nye større Aarhus Universitet. Nedenfor beskrives kort, hvori denne konsolidering består. Endelig bør nævnes indsatsen vedr. indsamling og bevaring af den digitale kulturarv. Det produktionssystem, som er udviklet af Netarkivet, blev lanceret som open source med stor interesse fra udlandet, og dette kan bidrage til fortsat udvikling og kvalitetssikring af aktiviteten.

I det følgende gennemgås de faglige resultater for hver produktkategori med vægt på de resultater, der ikke er fastsat i kontrakten.

Tabel 1: Omkostninger og resultatkrav

Produkt/opgave	Omkostninger	Opfyldte resultatkrav	Delvist opfyldte resultatkrav	Ikke opfyldte resultatkrav
	Mio. kr.	Antal	Antal	Antal
Biblioteksbetjening baseret på fysiske materialer	103,8	5		
Biblioteksbetjening baseret på digitale materialer	42,7	1	1	
Vejledning og anden formidling	23,8	1	1	
Forskning	7,1			
I alt	177,4	7	2	0

Note: For fordeling af omkostninger på produkter henvises til bilag 5: Metoder til omkostningsfordeling.

Biblioteksbetjening baseret på fysiske materialer

Resultatkravene for 2007 er opfyldt og analyseres nærmere i afsnit 2. Målrapportering.

Produkter baseret på fysiske materialer udgør fortsat en stor del af bibliotekets aktiviteter og resourceforbrug, og med opgaverne som nationalbibliotek for dansk materiale og overcentral for folkebibliotekerne vil det også være tilfældet i en overskuelig fremtid. Ydelserne omfatter opbygning af samlinger af danske og udenlandske bøger, tidsskrifter, aviser m.v., udlån heraf samt bevaring af dansk materiale. Anskaffelse af udenlandske bøger er effektiviseret ved gennemførelse af udbud. Aktiviteterne vedr. udenlandsk materiale i fysisk form er generelt vigende, idet de i stigende omfang baseres på digitale materialer. Hvad angår udlån ligger Statsbibliotekets udlån til andre biblioteker på samme høje niveau som i 2006, og Statsbibliotekets rolle som lånecenter er således konsolideret. I forbindelse med ibrugtagning af ny magasinbygning blev der gennemført en omfattende oprydning og flytning af materialer, som dannede basis for dels udvikling af ny type depotudlån af indvandrerrelevant materiale, dels relancering af depotbiblioteksfunktionen med højere grad af digital administration. En ny landsdækkende service med digital levering af artikler fra trykte tidsskrifter ("E-Kopi") blev sat i drift.

Biblioteksbetjening baseret på digitale materialer

Ét resultatkrav for 2007 er opfyldt, mens et andet er delvist nået, jf. afsnit 2. Målrapportering.

Produkter baseret på digitale materialer fylder mere og mere, både hvad angår resourceforbrug og antal serviceydelser. Ydelserne omfatter køb af adgang til digitale tidsskrifter og bøger, formidling heraf samt indsamling og bevaring af dansk digital kulturarv (internet, radio-tv m.v.). Med udvidelsen af Aarhus Universitet med 4 nye faglige hovedområder fra 2007 fik Statsbiblioteket en stor udfordring vedr. forsyning af digital information til alle universitetets forskere og studerende. Forhandlinger herom endte med det meget tilfredsstillende resultat, at den eksisterende aftale om

samfinansiering af e-tidsskrifter videreføres i udvidet form med Statsbiblioteket som driftsansvarlig. Benyttelsen af de digitale tidsskrifter er stadig stigende, ligesom en anden af Statsbibliotekets 67 digitale servicetilbud; Bibliotekernes Netmusik. Hvad angår den anden store ydelseskategori: indsamling og bevaring af dansk digitalt materiale blev 2007 det første år, hvor Statsbiblioteket udførte digital lagring for andre institutioner, en ydelse som forventes af vokse.

Vejledning og anden formidling

Ét resultatkrav for 2007 er opfyldt, mens et andet er delvist nået, jf. afsnit 2. Målrapportering.

Ydelserne omfatter primært vejledning og undervisning af brugere 'face-to-face' og vejledning via nettet, herunder selvbetjeningsløsninger. For at nå flest muligt og få udnyttet bibliotekets ressourcer satser Statsbiblioteket på netbaseret vejledning og vejledning i brugernes eget fagmiljø. Viden om brugeradfærd er et særligt indsatsområde. Netbåren vejledning, herunder selvbetjening, forudsætter gode systemløsninger. I forbindelse med etablering af det nye større Aarhus Universitet, traf universitetets ledelse og Statsbiblioteket i 2007 beslutning om anskaffelse af fælles bibliotekssystem med Statsbibliotekets som driftsansvarlig. Det er en beslutning af væsentlig strategisk betydning. Ud over effektiviseringspotentialer skabes der grundlag for sammenhængende biblioteksservice til universitetets mange enheder.

Forskning

Der er ikke resultatkrav for 2007 på dette område.

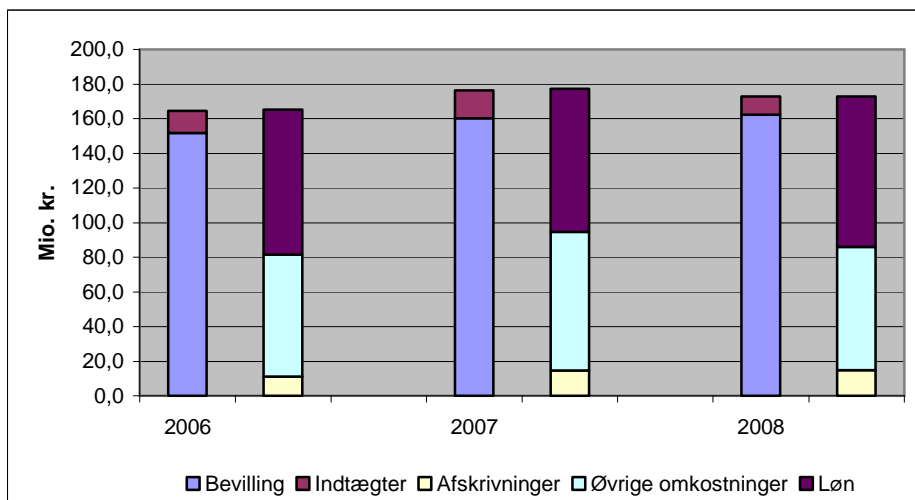
Ydelserne er forskningsresultater publiceret i relevante publikationstyper. Et prioriteret forskningsområde er langtidsbevaring, som er strategisk vigtigt. Der investeres på praktisk talt alle samfundsområder stadigt stigende økonomiske ressourcer i digitale data og løsninger, og sikring af disse ressourcer bliver derfor vigtigere og vigtigere. Kulturministeriet har institutioner, som har spidskompetencer vedr. digital bevaring, og ministerområdet kan dermed løse en vigtig opgave for det digitale Danmark. Statsbiblioteket har udarbejdet en forskningsplan for 2007-2010. Planen vil blive revideret, når en udredning om kulturinstitutionernes forskning er afsluttet med udgangen af 2008.

1.3. Årets økonomiske resultat

Samlet set er det økonomiske resultat tilfredsstillende. Statsbiblioteket havde budgetteret med underskud grundet store følgeomkostninger i forbindelse med flytningen til det nye magasin i Skejby. Årets resultat blev et underskud på 1,0 mio. kr. Der er endvidere reserveret 1,5 mio. kr. af årets bevilling til styrkelse af e-ressourcer jf. afsnit 2. Målrapportering.

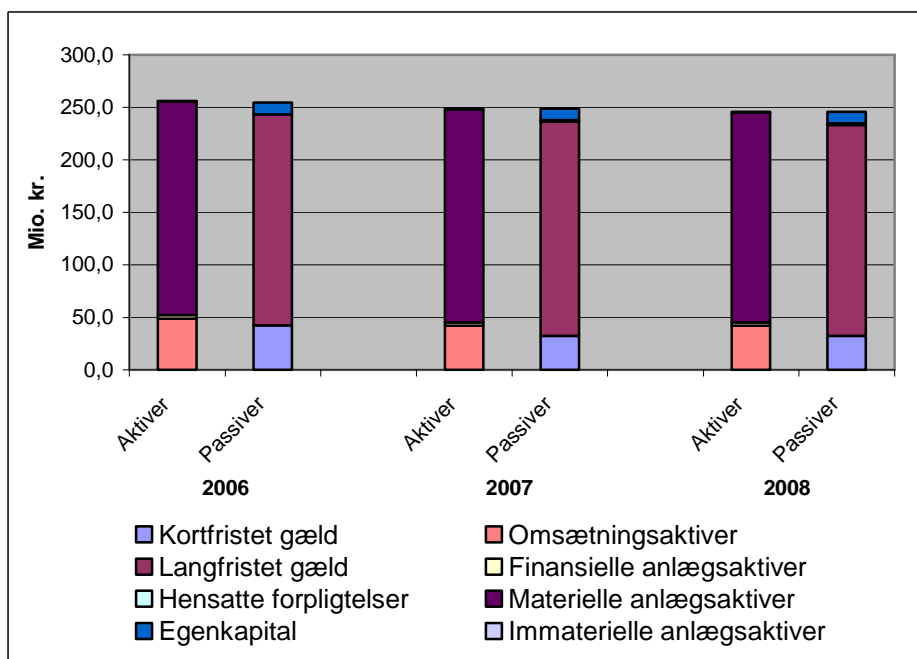
Figur 1 til 4 viser Statsbibliotekets regnskab i oversigtsform

Figur 1: Indtægter og omkostninger

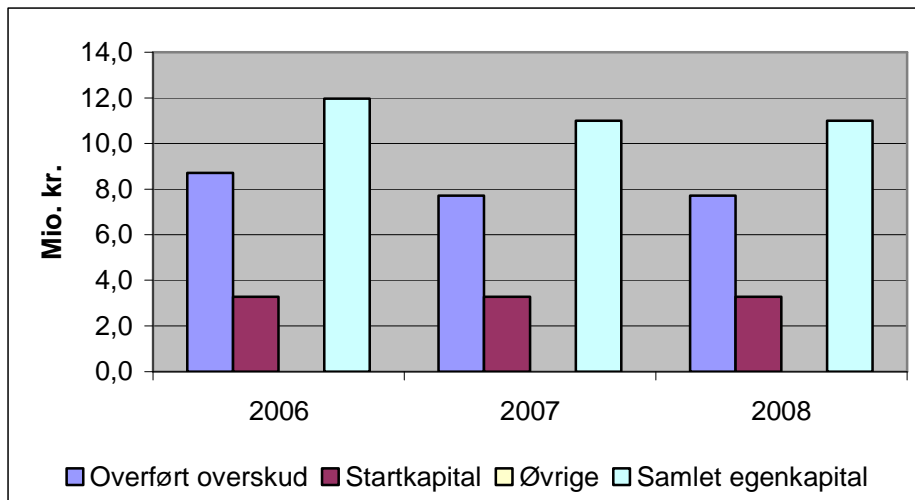
Som det fremgår af figur 1, var bibliotekets indtægter mindre end omkostningerne i 2007. Hovedparten af indtægterne er finanslovsbevilling, mens de to største udgiftsposter er løn og øvrige omkostninger. Som det ses af figuren er der næsten ligevægt mellem indtægts- og udgiftssiden i alle årene. Afskrivningerne stiger fra 2007, hvilket skyldes at biblioteket tager den nye magasinbygning i brug. Der henvises til afsnit 3.7. Bevillingsafregning for en uddybende beskrivelse af årets indtægter og omkostninger.

Figur 2: Balancens sammensætning

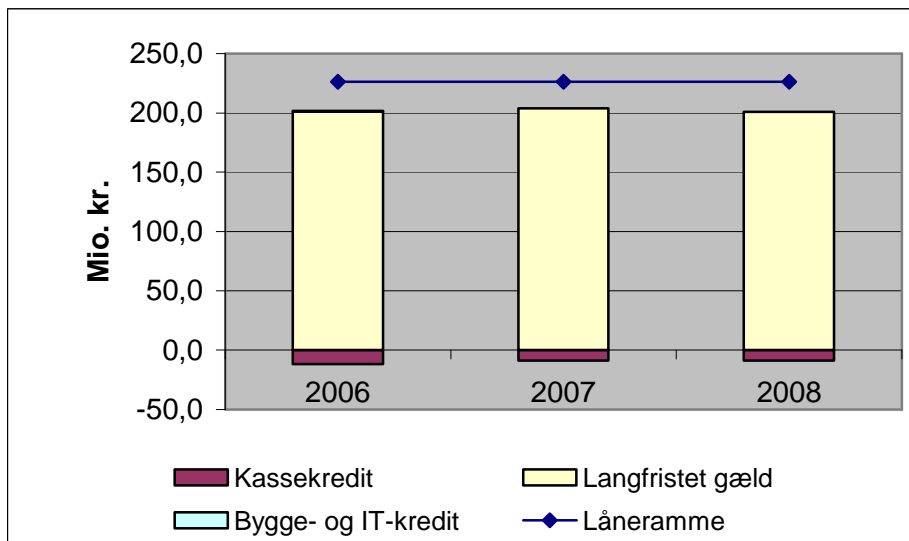
Figur 2 viser balancens sammensætning. Aktiverne består hovedsagligt af materielle anlægsaktiver, da Statsbiblioteket ejer både hovedbygningen i Universitetsparken og det nye magasin i Skejby. På passivsiden udgør den største post langfristet gæld. Det ses endvidere, at såvel omsætningsaktiverne som den kortfristede gæld er faldet ift. 2006.

Figur 3: Egenkapitalens sammensætning

Figur 3 viser sammensætningen af Statsbibliotekets egenkapital, som udelukkende består af startkapitalen og det overførte overskud. Biblioteket havde jf. det oprindelige finanslovsforslag for 2008 budgetteret med at anvende 1,8 mio. kr. af det overførte overskud i 2008. Grundet finanslovsudspillet for 2008 med fastfrysning af det overførte overskud forventer biblioteket ikke at anvende overførte overskud i året.

Figur 4: Låneramme og SKB-gæld

Af figur 4 ses, at udnyttelsen af lånerammen i 2007 er ca. 90%. I takt med at der afskrives på såvel bibliotekets hovedbygning samt det nye magasin, forventes udnyttelsen af lånerammen at falde, hvilket skaber luft til nye investeringer. Biblioteket har, jf. afsnit 1.4. Forventninger til det kommende år, ønsker om at investere i bygningsforbedringer, dette forhindres imidlertid af manglende bevilling til afskrivninger i så fald forbedringerne skal foretages herinden for.

1.4. Forventninger til kommende år

Den store udfordring for Statsbiblioteket ligger i, at efterspørgslen efter den klassiske biblioteksbehandling baseret på fysiske materialer ligger på et højt niveau, og at der samtidig er brugerforventninger om adgang til flere digitale informationsressourcer og netbaserede serviceydelser. Med bibliotekets opgaver som nationalbibliotek og overcentral for folkebibliotekerne er det ikke en mulighed at fravælge fx de fysiske materialer. Biblioteket skal køre i to spor. Det afspejler sig også i

resultatkontraktens krav, som fortsat er relevante. Men de udmeldte budgetbegrænsninger i form af den obligatoriske opsparring og fastfrysningen af det overførte overskud kan påvirke målopfyldelsen.

Der er fortsat effektiviseringsmuligheder i digital forvaltning, men indhøstning af dette effektiviseringspotentiale forudsætter udvikling af fx studieadministrative systemer, altså systemer som ligger uden for bibliotekets råderum.

Den økonomiske situation betyder endvidere, at der ikke er midler til at foretage større investeringer, som i visse tilfælde må siges at være nødvendige. Det gælder særligt for investeringer i bygningsforbedringer. Statsbibliotekets bygning er knap 50 år gammel med behov for udskiftning af tage og vinduer m.v. Det er investeringer, som ikke kan gennemføres inden for de udmeldte rammer.

2. Målrapportering

2.1. Målrapporteringens første del – skematisk oversigt

Statsbiblioteket implementerede opgavehierarki i 2006. Nedenstående tabel viser en sammenfatning af bibliotekets økonomi og opfyldelse af resultatkrav fordelt på produkter.

Tabel 2: Sammenfatning af økonomi for virksomhedens produkter/opgaver

Mio. kr., løbende priser	Indtægtsført bevilling	Øvrige indtægter	Omkostninger	Andel af årets underskud	Andel opfyldte resultatkrav
Biblioteksbetjening baseret på fysiske materialer	-93,3	-7,5	103,8	3,0	5/5
Biblioteksbetjening baseret på digitale materialer	-39,7	-4,7	42,7	-1,7	1/2
Vejledning og anden formidling	-20,9	-2,2	23,8	0,6	1/2
Forskning	-6,2	-1,8	7,1	-0,9	0/0
I alt	-160,2	-16,2	177,4	1,0	7/9

Note: Der er fejl på 2,3 mio. kr. i Forslag til Tillægsbevillingslov, hvilket skyldes fortegningsfejl i bibliotekets rentekom-pensation. Der er foretaget rettelser i Ændringsforlag til Tillægsbevillingslov.

Der er foretaget omkostningsfordeling af omkostninger til generel ledelse og administration, it-drift og -udvikling, bygningsdrift og øvrige hjælpefunktioner. Beskrivelse af fremgangsmåden findes i bilag 5: Metoder til omkostningsfordeling. Der er afvigelse i indtægtsført bevilling mellem tabel 2 og FL2007, hvilket dels skyldes at bevilling til generel ledelse og administration samt hjælpefunktioner er fordelt på de udadrettede produkter i tabel 2 og dels at biblioteket kun havde kort erfaring med budgettering på opgavehierarkiets produkter da FFL2007 blev udarbejdet.

For Biblioteksservice baseret på fysiske materialer var der i 2007 i alt opstillet 5 resultatkrav. Disse er alle opfyldt. Produktet er det klart mest omkostningstunge, idet det udgør hele 59% af bibliotekets samlede omkostninger.

For Biblioteksservice baseret på digitale materialer var der i 2007 i alt opstillet 2 resultatkrav. Af disse er 1 opfyldt og 1 delvist opfyldt. Produktet udgør 24% af omkostningerne.

For Vejledning og anden formidling var der i 2007 i alt opstillet 2 resultatkrav. Af disse er 1 opfyldt og 1 delvist opfyldt. Produktet udgør 13% af de afholdte omkostninger.

Der var ikke opstillet resultatkrav for Forskning i 2007.

For alle produkter gælder, at der henvises til afsnit 2.2. Målrapporteringens anden del - uddybende analyse og vurderinger og bilag 2: Målrapportering - skematisk opstillet for forklaringer vedr. årsager til mål-opfyldelse eller manglende mål-opfyldelse.

2.2. Målrapporteringens anden del – uddybende analyser og vurderinger

Krav 1: Sikre relevans og volumen af indkøb af fysiske materialer til Aarhus Universitet

Mål og baggrund

I mange af universitetets fag er trykte bøger og tidsskrifter fortsat grundstammen i den videnskabelige kommunikation. Udlån af bøger og tidsskrifter udgør derfor en vigtig del af bibliotekets serviceudbud.

Resultater

Statsbiblioteket udfærdigede en hensigtserklæring vedrørende niveau i anskaffelse af trykte materialer, og lagde heri op til et skifte i fordelingen mellem materialekategorierne, med opprioritering af e-ressourcer på bekostning af de fysiske materialer. Aarhus Universitets Biblioteksudvalg tilsluttede sig den beskrevne fordeling mellem de enkelte materialekategorier, som derefter blev effektueret, jf. nedenfor.

Økonomi

I 2007 blev der brugt i alt 7,5 mio. kr. på trykte materialer, fordelt med 3,7 mio. kr. til bøger og 3,8 mio. kr. til tidsskrifter. Der er tale om et fald på 2,3 mio. kr. i forhold til 2006, hvoraf tidsskrifterne alene tegner sig for 1,6 mio. kr.

Analyse

Der er gennemført den tilsigtede omfordeling af midler fra trykte til digitale materialer. Der er ingen indikationer for, at denne omfordeling har haft utilsigtede virkninger. Det skal bemærkes, at faldet i antal indkøbte bogtitler kun er på 11,5 % (fra 12.443 i 2006 til 11.003 i 2007). Det begrænsede fald i antal titler i forhold til fald i ressourceforbrug skyldes effektivisering via udbud af bogkøbet.

Vurdering

Den fælles målsætning mellem Statsbiblioteket og Aarhus Universitet om at satse på digitale materialer er et godt grundlag for et tættere samarbejde om anskaffelse af informations- og dokumentationsmateriale til universitetets forskere og studerende med det formål at udnytte de samlede ressourcer bedst muligt. Trykte bøger og tidsskrifter vil fortsat have betydning, og det er derfor vigtigt at følge benyttelsesmønstre, så de vigende ressourcer til bogkøb anvendes optimalt.

Krav 4: Procesomkostninger pr. udlån må ikke overstige gennemsnit af omkostninger for de tre foregående år

Mål og baggrund

Målet er at sikre tidssvarende og effektive udlånsfunktioner, og målet er relevant fordi Statsbiblioteket som lånecenter har en stor udlånsaktivitet og bruger relativt mange ressourcer på denne aktivitet. Udlån af materiale i fysisk form til studerende og ansatte ved Aarhus Universitet er faldende (erstattes i stigende omfang af benyttelse af e-materialer), mens udlån til folke- og forskningsbiblioteker er steget. Dette udlån steg fra 300.000 i 2002 til 500.000 i 2006 og det har holdt sig på dette niveau.

Resultater

Omkostning pr. udlån er fastholdt på niveauet for 2006.

Analyse og vurdering

Sammensætningen af Statsbibliotekets udlån af fysiske materialer er under ændring fra relativt billige udlån til fremmødte lånere til forsendelseslån til andre biblioteker. Hvor udlån til fremmødte lånere er delvist baseret på selvbetjening, udføres alle processer ved forsendelseslån af bibliotekets personale, og hertil kommer så udgift til forsendelse. For at fastholde og evt. reducere omkostningsniveauet vil det være nødvendigt at effektivisere arbejdsprocesser. Der er et klart strategisk perspektiv heri, idet Statsbiblioteket som depotbibliotek for folkebibliotekerne og som pligtafleveringsbibliotek vil være et af de få biblioteker, der skal håndtere store mængder fysisk materiale, mens visse andre biblioteker som følge af medieudviklingen kan satse entydigt på digitalt materiale.

Krav 5: Statsbibliotekets BiblioteksCenter for Integration: Udvikling og tilbud om abonnerede depoter (vedr. etniske minoriteter)

Mål og baggrund

I Statsbibliotekets varetagelse af overbygningsfunktionen for folkebibliotekernes betjening af flygtninge og indvandrere spiller udlån af bøger og andre fysiske materialer fortsat en stor rolle. Funktionen udføres af Statsbibliotekets BiblioteksCenter for Integration (SBCI), og for at sikre bedre udnyttelse af disse materialer har det været målet at udvikle et nyt udlånskoncept.

Resultater

SBCI har i 2007 implementeret et nyt koncept for udlån af depoter, hvor bibliotekerne abonnerer på depoter på 15 sprog, hvilket betyder forenklet administration både for SBCI og for folkebibliotekerne, og på indholdssiden består depoterne nu af enten helt nyt materiale (lyn-depoter) eller materialer, der er højst 5 år gamle (mix-depoter).

Økonomi

Der er indkøbt materialer for 1,1 mio. kr., hvoraf bogindkøbet udgør 0,5 mio. kr.

Analyse og vurdering

Der er i 2007 udsendt 1.379 depoter og der er bestilt 1.442 depoter til levering i 2008. Bibliotekerne har taget godt imod tilbuddet og tilbagemeldingerne er positive, hvilket den øgede efterspørgsel afspejler. Konceptet er blevet evalueret på møde i SBCI's brugerudvalg i maj 2007, og der var positiv evaluering. Tilbagemeldinger har ikke anledning til justeringer af konceptet. Justeringer vil blive indarbejdet efter dialog med bibliotekerne om indhold. Der er desuden udarbejdet en ny indkøbsstrategi, som understøtter konceptet.

Krav 7: Sikre relevans og volumen af indkøbte e-licenser (e-bøger, e-tidsskrifter og databaser) til Aarhus Universitet

Mål og baggrund

Der er stor og stigende efterspørgsel efter nem adgang til omfattende mængder digital information (tekst, lyd og billeder). Statsbibliotekets ydeevne på dette felt er afgørende for brugernes vurdering af biblioteket, og mængden af digital information skal øges ved køb af adgang til e-tidsskrifter og e-bøger. Arbejdet med denne målsætning blev i 2007 kompliceret af, at Aarhus Universitet ved fusion fik 9 faglige hovedområder mod før 5 fakulteter.

Resultater

Det lykkedes at bygge videre på den tidligere aftale mellem Aarhus Universitet og Statsbiblioteket om fælles finansiering af elektroniske tidsskrifter. De nye hovedområder kom med i aftalen, som samtidig blev udvidet med nye leverandører, og de ekstra udgifter hertil blev fordelt. Samtidig fastholdtes Statsbibliotekets rolle som administrator af de fælles licenser på e-tidsskrifter. Aftalen omfatter i 2008 licensudgifter på i alt 14,5 mio. kr. (AU: 6,0 mio. kr. og SB: 8,5 mio. kr.). Omfanget af de indkøbte e-materialer er dog i underkanten af det aftalte og målopfyldelsen er sat til 80%.

Økonomi

Statsbiblioteket brugte i 2007 19,2 mio. kr. til elektroniske licenser, fordelt med 0,7 mio. kr. til e-bøger og 18,4 mio. kr. til e-tidsskrifter (hvor 8,5 mio. kr. bruges i licensaftalen mellem Aarhus Universitet og Statsbiblioteket). I dette forbrug er indeholdt forbrug af tidligere års reserverede bevillinger jf. afsnit 2.3 Redegørelse for reservation.

Analyse og vurdering

Udgifter til e-ressourcer udgør en stigende del af materialebudgettet. Dette afspejler den satsning på digitale materialer, der er en målsætning for biblioteksbetjeningen af Aarhus Universitet. Der satses på i 2008 at nå det efterslæb, der opstod med den kun delvise målopfyldelse i 2007. Der er reserveret 1,5 mio. kr. af årets bevilling til formålet.

Med den fornyede aftale om fælles finansiering og med fastholdelse af Statsbiblioteket som licensadministrator er der skabt et godt grundlag for den fortsatte udvikling af biblioteksbetjeningen med specielt elektroniske tidsskrifter. Det vil fremover være et væsentligt led i dialogen mellem Statsbiblioteket og Aarhus Universitet at pulje midler til anskaffelse af e-licenser.

Krav 11: Etablering og drift af ”trusted-repository”

Mål og baggrund

Det overordnede mål er at udbygge Statsbibliotekets nationale kompetencer vedr. digital langtidbevaring for at bidrage til sikring af vedvarende adgang til dansk digitalt kulturarvsmateriale. Som led heri udbygger Statsbiblioteket det eksisterende arkiv med digitalt materiale til et arkiv med høj, veldokumenteret og kontrolleret informationssikkerhed, et såkaldt ”trusted repository”. Arbejdet med et ”trusted repository” strækker sig fra det fysiske niveau: at data i arkivet til enhver tid kan fremhentes som de samme ”bits” der blev afleveret, over det logiske niveau: at datas informationsindhold til enhver tid kan repræsenteres på aktuelle præsentationsmedier.

Resultat

Arbejdet har fulgt to spor: Det første er etablering af et fysisk ”trusted repository” i form af et ”bitlager”, som er underlagt relevante sikkerhedsprocedurer. Denne del af etableringen er afsluttet og bitlageret er i drift som et ”trusted bitlager” der nu anvendes af Statsbiblioteket til alle digitale materialer. Bitlageret anvendes desuden af både Det Kongelige Bibliotek og Statens Arkiver på servicevilkår. Bitlageret udgør version 1 af Statsbibliotekets ”trusted repository”, som således er fuldt etableret og i drift.

Det andet spor arbejder med de organisatoriske spørgsmål, herunder udarbejdelse af procedurer til sikkerhed og risikovurdering, som lever op til international standard for området. Her er der i EU-projektet Digital Preservation Europe (DPE), som Statsbiblioteket deltager i, udviklet en test som er afprøvet for et af Statsbibliotekets bitarkiver.

Økonomi

Det digitale lager anvendes af flere af Statsbibliotekets digitaliseringsaktiviteter fx Netarkivet og bevaring af radio/tv. Disse aktiviteter bærer derfor omkostningerne til etablering af ”trusted repository”. For så vidt angår særskilte omkostninger i forbindelse med etablering og drift af bitlageret for andre institutioner (Det Kgl. Bibliotek og Statens Arkiver), dækkes disse omkostninger af de to institutioner i alt 0,6 mio. kr. i 2007.

Analyse og vurdering

Der er etableret en version 1 med hovedvægt på det fysiske bitlager. Det udgør nu et væsentligt driftssystem, der er forudsætningen for, at Statsbiblioteket forsvarligt kan modtage og opbevare data opsamlet under den løbende digitaliseringsproces for Netarkivet, radio/tv og en række andre digitaliseringsaktiviteter, samt servicere andre institutioner, der kan udnytte Statsbibliotekets bevaringskapacitet. Der mangler dog færdiggørelse af dokumentationen. Denne vil blive færdiggjort som del af Statsbibliotekets DS484 standardiseringsproces i løbet af 2008. Det videre arbejde mod et ”trusted repository”, som også omfatter den logiske bevaring, vil fortsat kræve nye initiativer og yderligere indsats i årene fremover. Det skal nævnes, at Statsbiblioteket i samarbejde med Det Kongelige Bibliotek og Statens Arkiver som led i Kulturbevaringsplanen planlægger at etablere et fælles projekt for at afdække muligheder for etablering og drift af et fælles nationalt ”trusted repository” på kulturområdet.

Krav 14: ”Usability”-test af søgemaskine gennemføres

Mål og baggrund

Det overordnede mål er at udvikle kvalitetstestede digitale søgefaciliteter til bibliotekets brugere og samarbejdspartnere. Med afsæt heri har Statsbiblioteket sammen med en række folkebiblioteker

arbejdet på at udvikle et nyt koncept for, hvordan brugerne finder relevant materiale. Ideen er at benytte metoder, som svarer til dem, brugerne er vant til, når de finder materiale via Internettet gennem systemer som Google og Amazon.com. Det er systemer, som ud fra analyse af materialet og ud fra brugerens søgning kan præsentere resultaterne i en prioriteret rækkefølge, og som kan tilbyde information, som understøtter brugerens vurdering af om det fundne materiale er relevant eller ej. Baggrunden for arbejdet er en række analyser, herunder rapporten *"Brugernes forventninger til det hybride bibliotek"* (resultat af et DEFF-projekt med Statsbiblioteket som projektleder), og arbejdet skal ses som led i Statsbibliotekets fokus på at sikre relevante services gennem inddragelse af brugerne.

Arbejdet har resulteret i etablering af en enkel og effektiv søgegrænseflade til bibliotekets samlede informations- og dokumentationsressourcer, kaldet "Summa".

Resultater

Umiddelbart efter den første ibrugtagning af søgegrænsefladen "Summa", blev der gennemført fire ekspertinterviews som viste, at udviklingen var på rette vej. Disse ekspertinterviews er fulgt op af mere systematiske undersøgelser af systemets brugbarhed. Der er gennemført to undersøgelser, som begge foreligger som rapporter. Den ene er resultatet af en interview-runde med brugere, som er gennemført i forbindelse med et fagligt udviklingsforløb for bibliotekets forskningsbibliotekarer. Den anden er baseret på en detaljeret log-analyse, hvor man i detaljer har fulgt brugerens adfærd for at sammenholde udsagn med faktisk opførsel. Resultaterne viser, at systemet fungerer godt over for den almindelige bruger.

Analyse

Oprindeligt var der planlagt en større undersøgelse i samarbejde med folkebibliotekerne. Det har ikke været muligt at gennemføre en sådan undersøgelse i 2007, fordi relevante deltagere ikke var parate til det. I stedet for denne større undersøgelse pågår der udarbejdelse af et såkaldt "white paper", som dels perspektiverer Summa-udviklingen i forhold til den internationale udvikling, dels arbejder med afprøvning af prototyper overfor brugere. Dette "white paper" forventes færdigt i marts 2008, og vil herefter blive gjort tilgængeligt for danske biblioteker. Det er planen at lave en oversættelse for at påvirke den internationale debat på dette område.

Vurdering

Selv om der ikke blev gennemført en så stort anlagt brugbarhedsanalyse, som først planlagt, er der gennemført analyser, som inddrager både brugernes faktiske adfærd og deres udsagn. Disse informationer bliver løbende analyseret og er derved med til at sikre, at udviklingen fokuserer på de områder, som betyder mest for brugerne.

Krav 17: Installere software til virtuel/digital information til AU-studerende

Mål og baggrund

Det overordnede mål er at etablere, teste og evaluere effekten af alternative metoder til formidling af information i brugernes eget miljø. Resultatkravet er at installere system til digital information til studerende ved Aarhus Universitet. Arbejdet er baseret på produktet "InfoGalleri", som er et dynamisk, interaktivt digitalt udstillingsvindue, der bryder med de traditionelle præsentationsformer. InfoGalleriet består af et redaktionsværktøj og en infrastruktur, der gør det muligt at oprette indholdselementer, gemme dem i en database og distribuere infoobjekter via emneorienterede kanaler til udvalgte fysiske InfoGalleri-skærme.

Resultater

Det er aftalt med Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet ved Aarhus Universitet, at der opsættes to InfoGalleri-skærme på fakultetets arealer. Fakultet har været med i beslutningen om placeringen af de to skærme på studenterarealerne og har etableret de krævede stik til strøm- og netværk.

Skærmene har været i bestilling med forventet levering i november 2007. På grund af leveringsvanskeligheder er den forventede levering blevet ændret flere gange. Status er at skærmene forventes leveret ultimo februar eller primo marts 2008. Der er etableret kontakt og aftalt samarbejde omkring levering af indhold til infoskærmene med bl.a. fakultetets studieadministration og den lokale studenterorganisation. Målopfyldelsen er grundet den manglende færdiggørelse sat til 50%.

Økonomi

Resultatkravet er en del af et projekt i samarbejde med Det Kongelige Bibliotek, som står for projektøkonomien. Statsbiblioteket bidrager til projektet med en egenfinansiering (primært lønmidler), som i 2007 udgjorde 0,2 mio. kr.

Analyse

På grund af leveringsproblemer med skærmene er såvel opstilling af gallerierne og implementering af InfoGalleriet i studentermiljøet udskudt til sidste halvdel af forårssemesteret 2008.

Vurdering

Det har på grund af ydre omstændigheder (manglende levering af skærme) ikke været muligt at opfylder resultatkravet i 2007. Ibrugtagning og evaluering af InfoGalleri version 3.0 er planlagt til at foregå i perioden marts til juni 2008, dog under forudsætning af at skærmene leveres ultimo februar 2008. Resultaterne fra evalueringen vil indgå i Statsbibliotekets overvejelser om de bedste metoder til at nå brugerne i deres eget fysiske miljø.

2.3. Redegørelse for reservation

Statsbiblioteket havde ved indgangen til 2007 reserveret bevilling for 6,6 mio. kr. fordelt på 6 aktiviteter. Tabel 3 viser forbruget af reserveret bevilling samt beholdningen ultimo året.

Tabel 3: Reservation, hovedkonto (§ 21.31.17)

Mio. kr., løbende priser	Reserveret år	Reservation primo	Forbrug i året	Reservation ultimo	Forventet afslutning
Biblioteksbetjening baseret på fysiske materialer		2,1	2,1	0,0	
Effektivisering af processer, fuldførelse af E-kat projektet	2005	0,4	0,4	0,0	2007
Flytning til nyt magasin påbegyndes i 2007	2006	1,7	1,7	0,0	2007
Biblioteksbetjening baseret på digitale materialer		4,6	3,7	2,4	
Styrkelse af materialekøb i form af flere e-arkiver	2005	0,8	0,8	0,0	2007
Fuldførelse af digitaliseringsprojekt finansieret af UMTS-midler	2005	0,6	0,6	0,0	2007
Bevaring af den digitale kulturarv - investeringer foretaget senere end budgetteret	2005	1,1	0,3	0,9	2008
Forskydning af betaling af e-tidsskrifter mellem 2006-2007	2006	2,0	2,0	0,0	2007
Styrkelse af køb af e-ressourcer ift. resultatkrav 7 i resultatkontrakt	2007	0,0	0,0	1,5	2008
I alt		6,6	5,8	2,4	

Biblioteksbetjening baseret på fysiske materialer

Der er reserveret midler til gennemførelse af et effektiviseringsprojekt med en mere automatiseret katalogiseringsproces. Der har været arbejdet med projektet gennem flere år, idet det er et kompliceret projekt, som på de væsentlige punkter bryder med de faglige traditioner. Projektet blev fuldført i 2007 og hele den reserverede bevilling er indtægtsført.

Statsbiblioteket fik i 2006 første del af flyttebevillingen til indflytning i nyt magasin i Skejby. Magasinet blev imidlertid først taget i brug ultimo december 2006, hvorfor hele flytningen kom til at foregå i 2007. Flyttebevillingen blev derfor reserveret. Flytningen er foretaget og hele den reserverede bevilling er indtægtsført.

Biblioteksbetjening baseret på digitale materialer

Statsbiblioteket reserverede i 2005 bevilling til styrkelse af materialekøb i form af flere e-tidsskrifter. Indsatsen er lagt på e-arkiver, som er elektroniske versioner af tidligere års trykte tidsskrifter, da undersøgelser har vist, at brugerne efterspørger disse. Den resterende del af reservationen er i 2007 anvendt til formålet.

I årene 2002-2005 har Statsbiblioteket modtaget UMTS-midler til gennemførelse af flere digitaliseringsprojekter. En del af projekterne blev forsinket. De sidste er gennemført i 2007 og den reservede bevilling er indtægtsført.

For så vidt angår regnskab og beskrivelse af bevaring af den digitale kulturarv henvises til bilag 7: Beretning og regnskab for midler udmøntet i forbindelse med Kulturbevaringsplanen.

Statsbiblioteket reserverede ved udgangen af 2006 2,0 mio. kr. til betaling af e-tidsskrifter. Der sker i 2006 en forskydning i betaling af en række tidsskriftsabonnementer grundet leverandørskift og omstillingsproces fra trykte til elektroniske tidsskrifter, hvor biblioteket går fra forudbetalte til bagudbetalte abonnementer. Statsbiblioteket valgte ved overgangen til omkostningsbaserede regnskaber at periodisere udgifterne til tidsskriftsabonnementer på baggrund af månedens betalinger, da en periodisering på baggrund af det enkelte tidsskrifts abonnementsperiode var uforholdsmæssig ressourcekrævende med over 10.000 tidsskriftsabonnementer. Det er imidlertid denne regnskabspraksis, der er skyld i, at vi nu oplever disse forskydninger i regnskabet. Betalingerne blev gennemført som beskrevet og den reservede bevilling er indtægtsført.

Statsbiblioteket har i 2007 reserveret 1,5 mio. kr. til styrkelse af e-ressourcer jf. resultatkontraktens resultatkrav nr. 7. Den reservede bevilling forventes anvendt til merkøb af elektroniske bøger og tidsskrifter i 2008.

3. Regnskab

3.1. Anvendt Regnskabspraksis

Regnskabspraksis tager udgangspunkt i de regnskabsregler og principper, som Økonomistyrelsen har opstillet for omkostningsregnskaber og -bevillinger. Årsrapporten for 2007 er opstillet efter Økonomistyrelsens regnskabsprincipper med følgende afvigelser/specifikationer i forhold til regelsættet. For nærmere beskrivelse af anvendt regnskabspraksis, se desuden bilag 10: Anvendt regnskabspraksis.

Dispensation - Afskrivningsprincip for bunker

Statsbiblioteket fortsætter efter dispensation fra Økonomistyrelsen med at afskrive reel-bunker lineært, da den lineære afskrivning i højere grad end saldo-afskrivningen afspejler forbruget af aktivet.

Bibliotekets samlinger

Statsbiblioteket har valgt ikke at aktivere sine materialesamlinger. Samlingerne består af bøger, tidsskrifter, manuskripter, mikroformer, grafiske dokumenter, kartografiske dokumenter, trykte musikaler (noder), av-dokumenter (lp'er, cd'er, videobånd m.fl.) og digitale tekstdokumenter. Samlingerne er opbygget med forskellige formål for øje, idet Statsbiblioteket varetager såvel universitets- som nationalbiblioteksfunktioner.

Data i årsrapporten stammer fra Statens Koncern System, ligesom der er anvendt samme fortegn som i uddata fra systemet.

3.2. Resultatopgørelse

Resultatopgørelsen i tabel 4 viser, at årets resultat bliver et underskud på 1,0 mio. kr. I bilag 1 findes note til resultatopgørelsen.

Forklaring til resultatopgørelsens poster findes i afsnit 3.7 Bevillingsregnskabet.

Tabel 4: Resultatopgørelse

Mio. kr., løbende priser	Regnskab 2006	Regnskab 2007	Budget 2008
Note:			
Ordinære driftsindtægter			
<i>Indtægtsført bevilling</i>			
Bevilling	-150,9	-155,9	-159,8
Reserveret af indeværende års bevillinger	3,9	1,5	0,0
Anvendt af tidligere års reserverede bevillinger	-4,6	-5,8	-2,4
Indtægtsført bevilling i alt	-151,7	-160,2	-162,2
Salg af varer og tjenesteydelser	-8,3	-7,1	-4,3
Tilskud til egen drift	-3,6	-7,6	-4,9
Gebyrer	-0,8	-0,8	-0,8
Ordinære driftsindtægter i alt	-164,4	-175,6	-172,2
Ordinære driftsomkostninger			
<i>Forbrugsomkostninger</i>			
Husleje	6,9	4,0	2,0
Forbrugsomkostninger i alt	6,9	4,0	2,0
1 <i>Personaleomkostninger</i>			
Lønninger	77,3	78,7	80,0
Pension	11,0	11,1	12,0
Lønrefusion	-5,9	-7,0	-5,0
Andre personaleomkostninger	1,3	-0,2	0,0
Personaleomkostninger i alt	83,7	82,6	87,0
Andre ordinære driftsomkostninger	57,9	67,9	58,5
Af- og nedskrivninger	11,0	14,8	15,0
Ordinære driftsomkostninger i alt	159,5	169,2	162,5
Resultat af ordinær drift	-4,9	-6,4	-9,7
Andre driftsposter			
Andre driftsindtægter	-0,4	-0,5	-0,5
Andre driftsomkostninger	0,0	0,4	0,4
Resultat før finansielle poster	-5,3	-6,4	-9,8
Finansielle poster			
Finansielle indtægter	-0,4	-0,3	-0,2
Finansielle omkostninger	5,6	7,7	10,0
Resultat før ekstraordinære poster	-0,1	1,0	0,0
Ekstraordinære poster			
Ekstraordinære indtægter	0,0	0,0	0,0
Ekstraordinære omkostninger	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	-0,1	1,0	0,0

Note: I 2008 er nettoudgiftsbevillingen og indtægterne fra FFL II 2008 anvendt, mens anvendelse af reserveret bevillingen svarer til det forventede forbrug som angivet i afsnit 2.3 Redegørelse for reservation. Der er jf. afsnit 1.3. Årets faglige resultater ikke budgetteret med anvendelse af overført overskud.

Tabel 5 viser Statsbibliotekets resultatdisponering for 2007.

Tabel 5: Resultatdisponering

Mio. kr., løbende priser	Regnskab 2006	Regnskab 2007	Budget 2008
Disponeret til bortfald	0,0	0,0	0,0
Disponeret til reserveret egenkapital	0,0	0,0	0,0
Disponeret udbytte til statskassen	0,0	0,0	0,0
Disponeret til overført overskud	-0,1	1,0	0,0

I årsrapporten for 2006 var der i 2007 budgetteret med et underskud på 4,4 mio. kr. Regnskabet viser et underskud på 1,0 mio. kr. Differencen skyldes dels færre personaleomkostninger, færre flytteomkostninger og flere indtægter end budgetteret.

3.3. Balancen

Tabel 6 viser Statsbibliotekets balance. I bilag 1 findes noter til balancen.

Tabel 6: Balancen, Mio. kr.

Aktiver	Primo 2007	Ultimo 2007	Passiver	Primo 2007	Ultimo 2007
Note			Note		
Anlægsaktiver:			Egenkapital		
2 <i>Immaterielle anlægsaktiver</i>			Startkapital	3,3	3,3
Færdiggjorte udviklingsprojekter	0,0	0,0	Opskrivninger	0,0	0,0
Erhvervede koncenssioner, patenter m.v.	0,5	0,6	Reserveret egenkapital	0,0	0,0
Udviklingsprojekter under opførelse	0,0	0,0	Overført overskud	8,7	7,7
Immaterielle anlægsaktiver i alt	0,5	0,6	Egenkapital i alt	12,0	11,0
3 <i>Materielle anlægsaktiver</i>					
Grunde, arealer og bygninger	168,9	166,5	Hensatte forpligtelser	0,0	1,6
Infrastruktur	0,0	0,0			
Transportmateriel	0,2	0,1	<i>Langfristede gældsposter</i>		
Produktionsanlæg og maskiner	0,0	0,0	FF4 Langfristet gæld	201,2	203,9
Inventar og IT-udstyr	34,3	36,3	FF6 Bygge og IT-kredit	0,7	0,0
Igangværende arbejder for egen regning	0,0	0,0	Prioritetsgæld	0,0	0,0
Materielle anlægsaktiver i alt	203,4	203,0	Anden langfristet gæld	0,0	0,0
<i>Finansielle anlægsaktiver</i>			Donationer	0,0	0,0
Statsforskrivning	3,3	3,3	Langfristet gæld i alt	201,8	203,9
Finansielle anlægsaktiver i alt	3,3	3,3			
Anlægsaktiver i alt	207,2	206,9	<i>Kortfristede gældsposter</i>		
Omsætningsaktiver:			Leverandører af varer og tjenesteydelser	21,6	11,8
Varebeholdning	0,0	0,0	Anden kortfristet gæld	1,3	3,0
Tilgodehavender	25,8	22,4	Skyldige feriepenge	10,7	11,1
Værdipapirer	0,0	0,0	Igangv. arbejder for fremmed regning	0,7	4,1
<i>Likvide beholdninger</i>			Reserveret bevilling	6,6	2,4
FF5 Uforrentet konto	11,3	10,6	Periodeafgrænsningsposter	1,4	0,0
FF7 Finansieringskonto	11,7	8,8	Kortfristet gæld i alt	42,4	32,4
Andre likvider	0,3	0,3	Gæld i alt	244,2	236,3
Likvide beholdninger i alt	23,2	19,6	Passiver i alt	256,2	248,9
Omsætningsaktiver i alt	49,0	42,0			
Aktiver i alt	256,2	248,9			

Der er uoverensstemmelse mellem tilgodehavender, anden kortfristet og igangværende arbejde for fremmed regning gæld primo 2007 og ultimo 2006 jf. Statsbibliotekets årsrapport for 2006. Forskellen skyldes dels at to konti (2007-kontiene 9345 og 9870) har ændret placering med 2007-kontoplanen og dels at kravspecifikationen til balancen er ændret.

3.4. Egenkapitalforklaring

Tabel 7: Egenkapitalforklaring

Mio. kr., løbende priser	
Egenkapital primo R-året	12,0
Startkapital primo	3,3
Startkapital ultimo	3,3
Overført overskud primo	8,7
+Overført fra årets resultat	-1,0
Overført overskud ultimo	7,7
Egenkapital ultimo R-året	11,0

Egenkapitalen blev reduceret med 1,0 mio. kr. svarende til årets underskud. Det samlede overførte overskud udgjorde ultimo året 7,7 mio. kr.

3.5. Opfølgning på likviditetsordningen hen over året

Langfristet gæld – FF4

Disponeringsreglen, der siger at den samlede langfristede gæld FF4 skal være mindre end eller lig med summen af anlægsaktiver, er overholdt, idet sidstnævnte er 0,5 mio. kr. højere.

Uforrentet konto – FF5

Jf. disponeringsreglerne skal FF5 afstemmes én gang årligt. FF5 skal være lig med summen af hensatte forpligtelser minus nettoomsætningsformuen, hvor nettoomsætningsformuen er omsætningsaktiver (ekskl. FF5 og FF7) minus kortfristede gældsforpligtelser. Kravet er ikke opfyldt ultimo 2007. Der skulle flyttes 0,8 mio. kr. fra finansieringskontoen FF7 til FF5, hvilket er foretaget primo 2008.

Lånerammen

Lånerammen har ikke været overskredet i 2007.

3.6. Opfølgning på lønsumsloft

Tabel 8 viser Statsbibliotekets opfølgning på forbrug af lønsumsmidler.

Tabel 8: Inddækning af merforbrug

Mio. kr., løbende priser	Akk. opsparing ultimo 2006	2007
Lønsumsloft		81,6
Lønforbrug		78,7
Difference	7,3	2,9

Biblioteket havde ved indgangen til 2007 en lønsumsopsparing på 7,3 mio. kr. Der har i 2007 været et mindre forbrug af lønsumsmidler på 2,9 mio. kr. Den akkumulerede lønsum ult. 2007 udgør herefter 10,3 mio. kr., hvilket er 2,6 mio. kr. mere end det overførte overskud på 7,7 mio. kr. Differencen skyldes, at der er været et merforbrug på 2,6 mio. kr. af øvrig driftsmidler

3.7. Bevillingsregnskabet

Nedenstående tabel viser årets bevillingsregnskab summeret for alle Statsbibliotekets underkonti på hovedkonto 21.31.17, driftsbevilling.

Tabel 9: Bevillingsregnskab (§ 21.31.17)

Mio. kr., løbende priser	Regnskab		Regnskab	Difference	Budget 2008
	2006	Budget 2007	2007		
Nettoudgiftsbevilling	-150,9	-155,6	-155,9	0,3	-159,8
Nettoforbrug af reservation	-0,8	-1,3	-4,3	3,0	-2,4
Indtægter	-13,5	-8,7	-16,2	7,5	-10,7
Indtægter i alt	-165,2	-165,6	-176,4	10,8	-172,9
Udgifter	165,1	167,8	177,4	-9,6	172,9
Årets resultat	-0,1	2,2	1,0	1,2	0,0

Noter: 1) I 2008 er nettoudgiftsbevillingen og indtægterne fra FFL II 2008 anvendt, mens anvendelse af reserveret bevillingen svarer til det forventede forbrug som angivet i afsnit 2.3 Redegørelse for reservation. Der er jf. afsnit 1.3. Årets faglige resultater ikke budgetteret med anvendelse af overført overskud.

2) Der er fejl på 2,3 mio. kr. i Forslag til Tillægsbevillingslov, hvilket skyldes fortegnfej i bibliotekets rentekompensation. Der er foretaget rettelser i Ændringsforlag til Tillægsbevillingslov.

Årets resultat

Statsbiblioteket har i 2007 anvendt 5,8 mio. kr. af den reserverede bevilling, mens der er reserveret 1,5 mio. kr. af årets bevilling. Årets resultat blev et underskud på 1,0 mio. kr. hvorefter det overførte overskud reduceres til 7,7 mio. kr.

Såvel indtægter som udgifter er budgetteret på et lavere niveau i FL2007 målt i forhold til Statsbibliotekets interne budget for året, hvilket primært skyldes at eksternt finansierede projekter har været budgetteret for lavt i FL2007.

Ordinære driftsposter

Indtægter

Ordinære driftsindtægter udgør i alt 175,6 mio. kr., hvor bevillingen er den største post med 155,90 mio. kr.

Salg af varer og tjenesteydelser udgør 7,1 mio. kr. og den største enkeltpost på 1,4 mio. kr. er indtægter fra læsekredsservicen Videnstafetten. Indtægten fra servicen er faldet sammenlignet med 2006, og det er besluttet at stoppe den fra og med 2008. Den næststørste enkeltpost på 1,3 mio. kr. er indtægten fra salg af mikrofilm.

Tilskudsfinansierede områder består af indtægter fra og tilskud til tilskudsfinansieret forskning samt andre tilskudsfinansierede aktiviteter og udgør 7,6 mio. kr.

Gebyrindtægterne udgør 0,8 mio. kr. og stammer fra to gebyrordninger: Rykkergebyrer ved for sen aflevering (hjemmel i lov nr. 340 2000, Lov om biblioteksvirksomhed) og gebyr i forbindelse med opkrævning af erstatningskrav for bortkomne bøger og tidsskrifter (hjemmel i Finanslovens tekst-anmærkning nr. 186). Gebyrstørrelserne er fastsat i henholdsvis lov og tekstanmærkning.

Omkostninger

Ordinære driftsomkostninger indeholder hovedparten af Statsbibliotekets driftsomkostninger.

Personaleomkostninger udgør 82,6 mio. kr. og består primært af løn- og pensionsomkostninger. Der er fald fra 2006 på 1,1 mio. kr., hvilket bl.a. skyldes større refusioner.

Forbrugsomkostninger udgør 67,9 mio. kr. og består af køb af almindelige forbrugsstoffer (papir, el, kontorartikler mm.), tjenesteydelser samt indkøb af biblioteksmaterialer i form af bl.a. bøger og tidsskrifter. Bibliotekets omkostninger til egne biblioteksmaterialer udgjorde i 2007 30,8 mio. kr., hvilket er en stigning på 6,6 mio. kr. i forhold til året før. Stigningen skyldes bl.a. de i afsnit 2.4. Redegørelse for reserveret bevilling omtalte forskydninger i betaling af e-tidsskrifter fra 2006 til 2007.

Afskrivningerne stammer hovedsagligt fra materielle anlægsaktiver, hvor afskrivninger på inventar og it-udstyr udgør 10,1 mio. kr., mens bygningernes afskrivninger udgør 4,3 mio. kr.

Andre driftsposter

Andre driftsindtægter er på 0,5 mio. kr. og stammer hovedsagligt fra erstatningssager i forbindelse med bortkommet biblioteksmateriale.

Finansielle poster

Renteindtægterne på kr. 0,3 mio. kr. stammer fra finansieringskontoen FF7. Renteudgifterne udgør 7,7 mio. kr. og kommer hovedsagligt fra den langfristede gæld FF4. En lille del af renteudgifterne stammer fra finansieringskontoen FF7.

Bilag

I bilagene findes noter til resultatopgørelse og balance samt tabeller for tilskudsfinansierede aktiviteter, anlægsregnskab, performanceindikatorer samt oversigt over nøgletal.

4. Påtegning af det samlede regnskab

Årsrapporten omfatter:

Årsrapporten omfatter hovedkonto 21.31.17 på finansloven som Statsbiblioteket, CVR 10100682 er ansvarlig for, herunder de regnskabsmæssige forklaringer, som skal tilgå rigsrevisionen i forbindelse med bevillingskontrollen for 2007.

Påtegning

Det tilkendegives hermed:

1. at årsrapporten er rigtig, dvs. ikke indeholder væsentlige fejlinformationer eller udeladelser, herunder at målostilling og målrapportering i årsrapporten er fyldestgørende
2. at de dispositioner, som er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis, og
3. at der er etableret forretningsgange, der sikrer økonomisk hensigtsmæssig forvaltning af de midler og ved driften af de institutioner, der er omfattet af årsrapporten.

Århus, den 7. 4. 2008

Svend Larsen
Direktør

København, den 13/4-2008

Karoline Prien Kjeldsen
Departementschef

5. Bilag til årsrapporten

Bilag 1: Noter til resultatopgørelse og balance

Note til resultatopgørelsen

Note 1: Personaleomkostninger

Årsværk/antal	Regnskab 2004	Regnskab 2005	Regnskab 2006	Regnskab 2007	Budget 2008
Antal årsværk	233,0	239,1	236,9	228,0	234,0
Tilgang af medarbejdere	11,0	25,0	30,0	24,0	
Afgang af medarbejdere	11,0	34,0	21,0	41,0	

Noter til balancen

Note 2: Immaterielle anlægsaktiver

Mio. kr.	Færdiggjorte udviklings- projekter	Erhvervede koncessioner , patenter, licenser mv.	I alt
Anskaffelseskost	0,0	4,4	4,4
bogføringskredse	0,0	0,0	0,0
Kostpris pr. 1.1.2007 (før afskr.)	0,0	4,4	4,4
Tilgang	0,0	0,4	0,4
Afgang	0,0	0,0	0,0
Kostpris pr. 31.12.2007 (før afskr.)	0,0	4,9	4,9
Akk. afskrivninger	0,0	-4,2	-4,2
Akk. nedskrivninger	0,0	0,0	0,0
Akk. af- og nedskrivninger 31.12.2007	0,0	-4,2	-4,2
Regnskabsmæssig værdi pr. 31.12.2007	0,0	0,6	0,6
Årets afskrivninger	0,0	-0,3	-0,3
Årets nedskrivninger	0,0	0,0	0,0
Årets af- og nedskrivninger	0,0	-0,3	-0,3

Note 3: Materielle anlægsaktiver

Mio. kr.	Grunde, arealer og bygninger	Transportmat eriel	Inventar og IT-udstyr	I alt
Anskaffelsesværdi	181,8	0,5	58,9	241,2
Primokorrekationer og flytning ml. bogføringskredse	0,0	0,0	0,0	0,0
Kostpris pr. 1.1.2007 (før afskr.)	181,8	0,5	58,9	241,2
Tilgang	2,0	0,0	12,0	14,0
Afgang	0,0	0,0	0,0	0,0
Kostpris pr. 31.12.2007 (før afskr.)	183,8	0,5	70,9	255,2
Akk. afskrivninger	-17,3	-0,3	-34,6	-52,3
Akk. nedskrivninger	0,0	0,0	0,0	0,0
Akk. af- og nedskrivninger 31.12.2007	-17,3	-0,3	-34,6	-52,3
Regnskabsmæssig værdi pr. 31.12.2007	166,5	0,1	36,3	203,0
Årets afskrivninger	-4,3	-0,1	-10,1	-14,5
Årets nedskrivninger	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets af- og nedskrivninger	-4,3	-0,1	-10,1	-14,5

Note 4: Hensatte forpligtelser

Mio. kr.	
Aftaler om frivilling fratrædelser	1,3
Istandsættelse af lejemål på Christianshavn	0,3
I alt	1,6

Bilag 2: Målrapportering - skematisk opstillet

Bilag 2: Oversigt over målopfyldelse

Indsatsområde/ hovedformål		Resultatkrav i 2007	Resultat	Målopfyldelse %
Biblioteksservice baseret på fysiske materialer				
Mål	Resultatkrav i 2007	Resultat		%
Skaffe mest muligt relevant fysiske materiale og indlemme det mest effektivt	1 Sikre relevans og volumen af indkøb af fysiske materialer (bøger og tidsskrifter) til AU.	Der er udfærdiget hensigtsserklæring vedr. niveau i anskaffelser, således at elektroniske materialer får et øget andel på bekostning af fysiske materialer. Relevans og volumen af indkøbte materialer er sket i overensstemmelse med hensigtsserklæring.		100
	2 Procesomkostninger til indlemmelse og bevaring pr. bog må ikke overstige gennemsnittet af omkostninger for de tre foregående år.	Enhedsomkostninger i 2006 og 2007: Enhedsomkostning: 2006: 297 kr./bog 2007: 255 kr./bog		100
	3 Alle trykte nyindkøbte bøger skal være klar til udlån senest 15 dage efter de er modtaget fra leverandøren.	Stikprøverne viser, at alle bøger er klar til udlån seneste 15 dage efter, de er modtaget.		100
Mål	Resultatkrav i 2007	Resultat		%
Sikre tidssvarende og effektive udlånsfunktioner	4 Procesomkostninger pr. udlån må ikke overstige gennemsnittet af omkostninger for de tre foregående år.	Enhedsomkostninger i 2006 og 2007: Enhedsomkostning: 2006: 19 kr./udlån 2007: 19 kr./udlån		100
	5 Statsbibliotekets BiblioteksCenter for Integration (SBCI): Udvikling og tilbud om abonnerede depoter (vedr. etniske minoriteter).	SBCI har i 2007 implementeret et nyt koncept for udlån af depoter, hvor bibliotekerne abonnerer på depoter på 15 sprog.		100
Biblioteksservice baseret på digitale materialer				
Mål	Resultatkrav i 2007	Resultat		%
Sikre mest muligt relevant digitalt informations- og dokumentationsmateriale	7 Sikre relevans og volumen af indkøbt e-licenser (e-bøger, e-tidsskrifter og databaser) til AU.	Der er udfærdiget hensigtsserklæring vedr. niveau i anskaffelser, således at elektroniske materialer får en øget andel på bekostning af fysiske materialer. Volumen af indkøbte materialer er i underkanten ift. det aftalte i hensigtsserklæringen.		80
Mål	Resultatkrav i 2007	Resultat		%
Udbygge bibliotekets nationale kompetencer vedr. digital langtidbevaring	11 Etablering og drift af 'trusted-repository'.	Arbejdet har fulgt 2 spor: Det første er etablering af et bitlager, som er underlagt relevante sikkerhedsprocedurer. Det andet er udvikling af et Trusted Repository som lever op til international standard for området.		100
Vejledning og anden formidling				
Mål	Resultatkrav i 2007	Resultat		%
Udvikle kvalitetstestede digitale søgefaciliteter til bibliotekets brugere og samarbejdspartnere	14 'Usability'-test af søgemaskine gennemføres.	Der er gennemført to undersøgelser, som begge foreligger som rapporter.		100
Mål	Resultatkrav i 2007	Resultat		%
Øge digital information om biblioteksservice i brugernes fysiske miljø	17 Installere software til virtuel/digital information til AU-studerende.	Det har på grund af ydre omstændigheder (manglende levering af skærme) ikke været muligt at opfylde resultatkravet i 2007.		50

Bilag 3a. Tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed (u.k. 95)

Bilag 3a: Tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed (u.k. 95)

Løbende priser, Mio. kr.	Indtægtsførte	
	tilskud	Udgift
Dansk Reklamefilm, Forskningsråd	-0,5	0,5
Planets, EU	-0,7	0,7
Integration af internetmateriale, Kulturministeriet	-0,2	0,2
I alt	-1,4	1,4

Bilag 3b. Andre tilskudsfinansierede aktiviteter (u.k. 97)

Bilag 3b: Andre tilskudsfinansierede aktiviteter (u.k. 97)

Løbende priser, Mio. kr.	Indtægtsførte	
	tilskud og øvrige indtægter	Udgift
Nordicom, Nordisk Ministerråd	-0,6	0,6
Bibliotekernes netmusik, Kulturministeriet og andre biblioteker	-2,4	2,4
Lektiecafe, Integrationsministeriet	-0,5	0,5
DPE, EU	-0,3	0,3
DK-AAI, DEFF	-0,7	0,7
Øvrige projekter, DEFF	-0,4	0,4
Øvrige projekter, Biblioteksstyrelsen	-1,1	1,1
Øvrige projekter, andre	-0,6	0,6
I alt	-6,6	6,6

Note: Der har været indtægter på 0,4 mio. kr. fra salg af varer og tjenesteydelser i projektet Bibliotekernes Netmusik, hvorfor summen af indtægter ikke stemmer med tilskudsfinansierede områder i resultatopgørelsen.

Bilag 4: Afsluttede anlægsprojekter

I forbindelse med ændringsforslag til finanslov 2004 er der afsat midler til etablering af fælles magasin i Århus for Statsbiblioteket og Erhvervsarkivet.

Statsbiblioteket har omkostningsbevilling fra og med 2005, hvorefter anlægsbevillingen er konverteret til bygge- og it-kredit, låneramme samt afskrivnings- og finansieringsbevilling. Den samlede bevilling er på 62,7 mio. kr. Eksklusive renter stemmer bevillingen overens med de 61,1 mio. kr., der er budgetteret i de fremlagte aktstykker Akt 17 4/11 2004 og Akt 135 17/5 2005. Byggeriet blev overtaget af Statsbiblioteket 22. december 2006.

Bilag 4: Afsluttede anlægsprojekter

Anlægsprojekt	Byggestart	Forventet afslutning			Oprindelig budgetteret totaludgift	Totaludgift	Bevilling modtaget
		ved byggestart	Faktisk afslutnings-tidspunkt	ved afslutnings-tidspunkt			
21.31.72.10 Magasin til Statsbiblioteket og Erhvervsarkivet	1. okt. 2005	Dec. 2006	22. dec. 2006	64,5	64,1	62,7	

Note: Der er bevilget 0,4 mio. kr. til kunst. Kunsten er bestilt men endnu ikke modtaget. I regnskabet er indregnet 0,4 mio. kr.

Statsbiblioteket og Erhvervsarkivet tog i december 2006 den nye magasinbygning i Skejby i brug.

Bevillingen på 62,7 mio. kr. er overskredet med 1,4 mio. kr. svarende til 2% af den totale bevilling. Overskridelsen skyldes dels større renteomkostninger end budgetteret og dels større omkostninger til flytning. En del af flytningen vedrører flytninger afledt af ibrugtagningen af det nye magasin. Statsbiblioteket har været i tvivl om, hvorvidt de skulle indregnes, men da flytningen var i ét samlet udbud, er det valgt at indregne hele omkostningen i ovenstående regnskab.

Bilag 5: Metoder til omkostningsfordeling

I tabel 1 og tabel 2 vises bevilling, indtægter og omkostninger fordelt på udadrettede produkter.

Fordeling af budgetteret andel af bevilling tager udgangspunkt i direkte omkostninger. Der er foretaget en omkostningsfordeling af omkostninger til bygningsdrift, generel ledelse og administration, it-drift og -udvikling samt øvrige hjælpefunktioner. Omkostningerne ved bygningsdrift er fordelt på baggrund af kvadratmeteranvendelse, mens de øvrige er fordelt på baggrund af årsværksforbrug.

Bilag 6: Nøgletal

Nedenstående tabel viser en række nøgletal for Statsbibliotekets drift i årene 2005-7.

Der er store svingninger i opretholdelsesgraden, hvilket skyldes at Statsbiblioteket i 2005 og 2006 gennemførte et byggeri. I 2007 har opretholdelsesgraden fundet et naturligt leje.

Den akk. reservationsandel er faldet over årene, hvilket er udtryk for at biblioteket har haft et netto-forbrug af den reserverede bevilling. Hovedparten af reservationerne stammer fra overgangen til omkostningsbevilling i 2005.

Bilag 6: Oversigt over nøgletal

	2005	2006	2007
1 Negativ udsvingsrate	264,2%	266,1%	236,1%
2 Akk. overskudsgrad	5,3%	5,2%	4,6%
3 Udnyttelsesgrad af låneramme	67,4%	89,2%	90,1%
4 Overskudsgrad	0,8%	0,0%	-0,6%
5 Bevillingsandel	90,9%	90,9%	91,2%
6a Ekstraordinære poster, udgifter	-	-	-
6b Ekstraordinære poster, indtægter	-	-	-
7 Tab på debitorer	1,0%	-0,5%	0,0%
8 Kapitalandel	8,5%	10,1%	12,8%
9 Nedskrivningsratio	-	-	-
10 Afskrivningsrate	-20,1%	-20,5%	-27,7%
11 Opretholdelsesgrad	214,6%	614,9%	98,0%
12 Gennemsnitlig årsværkspris (tkr.)	353.975	353.085	362.029
13 Soliditetsgrad	5,7%	4,6%	4,4%
14 Reservationsflow	14,7%	58,1%	63,2%
15 Reservationsandel	0,7%	2,3%	0,9%
16 Akk. reservationsandel	4,5%	4,0%	1,4%

Bilag 7: Beretning og regnskab for midler udmøntet i forbindelse med kulturbevaringsplanen

Statsbiblioteket modtog på Finansloven for 2007 4,8 mio. kr. af puljen til Kulturbevaringsplanen i forbindelse med de øgede krav til bibliotekets funktion, som modtager af pligtafleveret materiale. Den nye pligtafleveringslov (lov nr. 1439 af 22. december 2004) der trådte i kraft 1. juli 2005 styrkede således bevaringen af den digitale kulturarv i form af digital bevaring af radio/tv samt internetmateriale.

Bevaring af radio/tv

Systemet til download af radio/tv kører fortsat stabilt, og stationerne nedtages løbende i henhold til lovens overordnede ramme for, hvad der skal indsamles. Det kan ligesom sidste år konstateres, at mediemarkedet eskalerer. Dels er der igen blevet etableret nye relevante stationer, dels er den generelle tendens, at stationerne udvider deres sendeflade. Der er i 2007 i alt modtaget 65.461 timers radio (mod 56.897 timer i 2006) og 54.360 timers TV (mod 44.914 timer i 2006), sammenlagt svarende til 106.4 Tbytes (mod 88,0 TBytes i 2006).

To nye landsdækkende stationer er kommet til i 2007. Det drejer sig om TV2 Radio, som startede 1. februar og DR Update, som startede 7. juni. Disse er blevet nedtaget med fuld dækning fra startdatoen. Indsamlingsprofilen for landsdækkende stationer, der falder ind under kriteriet for selektiv dækning (uge 46), er ikke ændret i perioden. Til gengæld er DRs regionalradiostruktur blevet ændret, og der er kommet 'regionale aflæggestationer' til hhv. Radio Syd og Regionalen i Næstved. Disse indsamles selektivt i uge 46.

Indsamling af lokalradio/tv i uge 46 er en særlig udfordring, fordi området er så mangfoldigt, og størsteparten af stationerne kan ikke nås geografisk fra Statsbiblioteket. Derfor kan indsamling kun ske ved direkte henvendelse til hver enkelt station eller sendesamvirke. Der har i den forbindelse været leveret en god support fra Mediesekretariatet i form af adresselister. I 2007 har uge 46-indsamlingen af lokalstationerne været et særligt indsatsområde i Statens Mediesamling. Planen var dels at forbedre kommunikationen med stationerne, således at flere blev motiveret til at sende bånd, dels at gøre afleveringen nemmere ved at etablere teknisk mulighed for elektronisk aflevering. Denne mulighed blev udnyttet af 75 ud af de i alt 188 stationer, som afleverede. Det kunne dog også konstateres, at nogle stationer, som ønskede at aflevere elektronisk, ikke var i stand til det, fordi deres båndbredde var for lille. Det vurderes alt i alt, at indsatsen var en succes, idet antallet af afleverende stationer var større end normalt. Samtidig har den elektroniske aflevering betydet, at håndteringsomkostningerne ved modtagelse er reduceret, idet der for disse stationer ikke længere skal håndteres og magasineres fysiske bånd. Der vil til næste indsamling blive fokuseret på at øge supporten til elektronisk aflevering.

Redaktionen for radio/tv, som fortsat yder en meget nyttig rådgivning for Statsbiblioteket, har holdt to møder. Der drøftes generelt indsamlingsprofil og aktuelle problemstillinger i forbindelse med indsamlingen, men herudover er der i redaktionen en stor viden om mediebranchen og medieudviklingen, herunder ikke mindst om konsekvenserne af den forestående lukning af det analoge sendenet og overgangen til digitalt tv i 2009. Dette er vigtigt for Statsbiblioteket at være forberedt på, bl.a. fordi de tekniske formater, der udsendes, skal kunne modtages og bevares for eftertiden.

Netarkivet

Indsamlingen af materiale fra internettet blev igangsat som udmøntning af en ny revision af pligtafleveringsloven den 1. juli 2005 og har siden kørt stabilt og efter planen med få og relativt små forhindringer undervejs.

Netarkivet har i 2007 gennemført to hele tværsnitshøstninger og det samlede antal af tværsnitshøstninger kom dermed op på fem. Det er umiddelbart noget mindre end de 4 årligt planlagte tværsnitshøstninger og dette skyldes flere forhold. For det første vokser den danske del af internettet lidt mere end forventet og den generelle vækst betyder, at 4 indsamlingsmaskiner ikke længere kan klare at lave et fuldt tværsnit på 3 måneder. Det betyder, at der i 2008 skal kigges på mulige omkonfigureringer, der kan bringe hastigheden i vejret eller alternativt foretages investeringer i flere indsamlingsmaskiner. Desuden bød arbejdet på dette teknologiske frontområde på udfordringer med de store datamængder, der betød, at indsamlingen (kun tværsnitshøstning) lå stille i sammenlagt 3 måneder hen over året.

De oprindelige beregninger viste, at der i 2007 skulle bruges totalt 39Tbytes (inkluderende 4 tværsnitshøstninger). Det reelle forbrug blev på 29.9Tbytes – altså kun inkluderende to tværsnitshøstninger.

Arbejdet med at identificere danske netsteder uden for .dk domænet blev fortsat i 2007, og således indsamles der nu mere end 42.000 netsteder fra andre såkaldte Top Level Domæner, primært .com og .net, men også mere eksotiske som fx .tz (Tanzania).

De selektive høstninger har kørt stabilt. 2007 blev året hvor det oprindelige mål på 80 netsteder blev nået. Der indsamles nu udvalgte netsteder i alle tre indholds-kategorier: nyheds-sites, typiske netsteder og eksperimentelle netsteder. De selektive høstninger er desuden begyndt at indsamle materiale fra passwordbeskyttede dele af udvalgte netsteder. At indsamle passwordbeskyttet materiale har vist sig at være en ressourcekrævende aktivitet både i forhold til indhentning og administration af loginoplysninger samt teknisk i forhold til selve indsamlingen.

Netarkivet gennemførte i 2007 to mindre begivenhedshøstninger vedrørende rydningen af ungdomshuset på Jagtvej og Ny Alliances opståen på den politiske scene. Derudover gennemførtes en meget omfattende begivenhedshøstning af folketingsvalget i november 2007. Det blev det første folketingsvalg hvor valgkampen i høj grad var flyttet på nettet. Videomateriale viste sig for alvor at blive brugt af stort set alle partier, og det lykkedes Netarkivet med hjælp fra blandt andet det amerikanske Internet Archive at sikre også det i forhold til valget relevante, fra store udenlandske netsteder som fx youtube.com. Denne begivenhedshøstning kom til at fylde mere end 2Tbytes i sig selv og vidner klart om, at datamængden også for begivenhedshøstninger kan forventes at stige i fremtiden.

Totalt arkiverede Netarkivet i 2007 ca. 29.853Gbytes svarende til lige over en milliard objekter. Netarkivets totale størrelse var dermed ved årets udgang på 61.594Gbytes.

2007 blev slutteligt året hvor Netarkivets egenudviklede system, døbt Netarchive Suite blev frigivet i Open Source (<http://netarchive.dk/suite>). Netarkivet afholdt i september en workshop i København, hvor interesserede fra store nationale institutioner fra det meste af verden deltog. Systemet er efterfølgende blevet testet intensivt af blandt andet flere nationalbiblioteker, og vi satser på at 2008 bliver året, hvor flere andre tager systemet i produktionsbrug. Open Source strategien skulle således på sigt gerne sikre den videre udvikling og vedligeholdelse af systemet i højere grad, end det er muligt at gennemføre for Netarkivet alene.

Internationalt deltager Danmark stadig helt i front i International Internet Preservation Consortium (IIPC). IIPC blev i 2007 udvidet fra 10 til mere end 40 organisationer rundt omkring i hele verden, og Danmark fik fornem hæder for Netarkivets arbejde ved at blive tildelt en af kun otte pladser i den såkaldte Technical Committee.

Bevilling og regnskab

Nedenstående tabel viser Statsbibliotekets bevilling og regnskab for aktiviteterne.

Bilag 7: Omkostninger ved digital bevaring

Mio. kr. 2007-priser	Bevilling	Regnskab	Afvigelse	Bevilling
Omkostninger ved digital bevaring	2007	2007	2007	2008
Løn	1,7	2,5	-0,8	1,7
Drift	3,1	3,3	-0,2	2,8
Budgetteret forbrug af reserveret bevilling	0,6	0,0	0,6	0,9
I alt	5,4	5,8	-0,5	5,4

Omkostningerne til opgaven i 2007 udgør 5,8 mio. kr. hvilket er 1,0 mio. kr. mere årets bevilling på 4,8 mio. kr. Hovedparten af merforbruget er lønudgifter.

Der var primo 2007 reserveret 1,1 mio. kr. til opgaven som forventedes anvendt i 2007 og 2008. Beløbet består hovedsagligt af driftsudgifter. Der er anvendt 0,2 mio. kr. af den reserverede bevilling i 2007, mens den resterende del forventes anvendt til driftsudgifter i 2008. Se i øvrigt reservationsoversigten i tabel 3 i afsnit 2.3. Redegørelse for reservation.

Bilag 8: Fælles indikatorer for forskningsbibliotekerne**Bilag 8: Fællesindikatorer**

	2007
Omkostning pr. fysisk udlån (kr./udlån)	19,47
Omkostning pr. download fra ekstern server (kr./download)	15,89
Omkostning pr. åbningstime (kr./time)	1.519
Omkostninger pr. fysisk besøgende (kr./besøgende)	9,87
Procesomkostninger pr. indlemmet bog (kr./bog)	254,63
Procesomkostninger pr. indlemmet trykt tidsskrift (kr./hæfte)	74,52
Peer revived artikler pr. årsværk (artikler/årsværk)	0,94
Artikler ikke peer revived pr. årsværk (artikler/årsværk)	0,31
Videnskabelig bog/antologi pr. årsværk (bog/årsværk)	1,40
Øvrige forskningsaktiviteter pr. årsværk (øvrige aktiviteter/årsværk)	1,25
Formidling pr. årsværk (antal af samlet formidling/årsværk)	7,64
Undervisningspublikationer pr. årsværk (undervisningspublikationer/årsværk)	0,00
Omkostninger til GLA pr. årsværk (kr./årsværk)	38.610

Bilag 9: Klare mål for brugerrettede opgaver

Bilag 9: Klare mål for brugerrettede opgaver

Statsbiblioteket

Produkt	Klare mål	Vurderingsskala. Kriterier for tilfredsstillende (T), på vej (P) og utilfredsstillende (U)	Målemetode	Bedømmelse	
Biblioteks- betjening baseret på fysiske materialer	Alle trykte nyindkøbte bøger skal være klar til udlån 15 dage efter de er modtaget fra leverandøren	T	95-100%	Stikprøver	T
		P	90-94%		
		U	under 90%		
	Alle trykte tidsskrifter skal være klar til udlån 2 dage efter de er modtaget fra leverandøren	T	95-100%	Stikprøver	T
		P	90-94%		
		U	under 90%		
	Alle bestilte trykte bøger skal være klar til udlån senest ifølge annonceret tid (annonceret via hjemmeside)	T	95-100%	Registrere afvigelser på baggrund af brugerhenvendelser	T
		P	90-94%		
		U	under 90%		
	Alle bestilte trykte tidsskrifter (eller kopier af tidsskrifter) skal være klar til udlån efter annonceret tid (annonceret via hjemmeside)	T	95-100%	Registrere afvigelser på baggrund af brugerhenvendelser	T
		P	90-94%		
		U	under 90%		
	En bestilt bog til læsesalsudlån skal være klar senest ifølge annonceret tid (annonceret via hjemmeside)	T	95-100%	Registrere afvigelser på baggrund af brugerhenvendelser	T
		P	90-94%		
		U	under 90%		
Vejledning og anden formidling	Biblioteket skal være åbent i den annoncerede åbningstid	T	99-100%	Registrere afvigelser	T
		P	95-98%		
		U	under 95%		
	Læsesalen skal være åben i den annoncerede åbningstid	T	99-100%	Registrere afvigelser på baggrund af brugerhenvendelser	T
		P	90-98%		
		U	under 90%		
	Hjemmesiden skal være oppe 24 timer i døgnet	T	95-100%	Registrere afvigelser	T
		P	90-94%		
		U	under 90%		
	Alle relevante oplysninger for brugere om bibliotekets ydelser og service (såsom åbningstider, udlån og reservering af materiale) skal være tilgængeligt på hjemmesiden	T	95-100%	Registrere afvigelser samt henvendelser til Ris&Ros	P
		P	90-94%		
		U	under 90%		
	Spørgsmål stillet i de dertil indrettede elektroniske spørgeformularer skal være besvaret inden 2 hverdag	T	95-100%	Stikprøver	T
		P	90-94%		
		U	under 90%		
	I åbningstiden skal brugere, som henvender sig personligt for at søge vejledning være tilfredse med ydelsen	T	95-100%	Brugerhenvendelse og/eller brugerundersøgelse	T
		P	90-94%		
		U	under 90%		

Målet omkring at alle relevante oplysninger for brugerne om bibliotekets ydelser og service (såsom åbningstider, udlån og reservering af materiale) skal være tilgængeligt på hjemmesiden har ikke været opfyldt helt tilfredsstillende. Bestillingsformularer til bestilling af kopier af tidsskriftsartikler har ikke været ajourført i forhold til vedtagne ændringer i arbejdsproces. Det fremgik således af formularen, at man kunne bestille til leveringen efter 2 timer, selvom vi reelt arbejder med dag-til-

dag levering. Vurderingen er derfor P - På vej. Bestillingsformularen er primo 2008 ændret, så der er overensstemmelse mellem den service biblioteket stiller sine brugere i udsigt og den service de rent faktisk modtager.

Bilag 10: Anvendt regnskabspraksis

Regnskabspraksis tager udgangspunkt i de regnskabsregler og principper, som Økonomistyrelsen har opstillet for omkostningsregnskaber og -bevillinger.

Dispensation

Afskrivningsprincip for bunker

Statsbiblioteket fortsætter efter dispensation fra Økonomistyrelsen med at afskrive reel-bunker lineært, da den lineære afskrivning i højere grad end saldo-afskrivningen afspejler forbruget af aktivet.

Generelt om indregning og måling

Aktiver indregnes i balancen, når aktivet forventes anvendt i mere end et regnskabsår og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Samlinger af kunstværker mv. er ikke aktiveret.

Forpligtelser indregnes i balancen, når de er overvejende sandsynlige og kan måles pålideligt.

Ved indregning og måling tages hensyn til alle forhold, der har indvirkning på aktiver og forpligtelser, og som fremkommer inden regnskabet aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede inden årets udgang.

Anlægsaktiver er nedskrevet til genindvindingsværdi, såfremt denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi. Der er foretaget nedskrivningstest af hvert enkelt aktiv, hhv. gruppe af aktiver, når der er indikationer på en værdiforringelse.

Statsbibliotekets samlinger

Statsbiblioteket har valgt ikke at aktivere sine materialesamlinger. Samlingerne består af bøger, tidsskrifter, manuskripter, mikroformer, grafiske dokumenter, kartografiske dokumenter, trykte musikaler (noder), av-dokumenter (lp'er, cd'er, videobånd mfl.) og digitale tekstdokumenter. Samlingerne er opbygget med forskellige formål for øje, idet Statsbiblioteket varetager såvel universitets- som nationalbiblioteksfunktioner.

Nationalsamlingerne er ikke aktiveret ud fra den betragtning, at formålet med administration af disse er at bevare og opretholde nytteværdien af de pågældende aktiver for kommende generationer. At opgøre værdien af disse samlinger vil ikke give mening, da det ikke er værdien af samlingerne der er interessant, men derimod omkostningerne ved bevaringsforanstaltningerne.

Universitetsbiblioteksfunktionen driver almindelig udlånsaktivitet og fungerer som hovedbibliotek for Aarhus Universitet. En værdiansættelse og afskrivning af samlingerne vurderes ikke at ville give nogen styremæssigt gevinst, da det årlige indkøb er forholdsvis konstant. Der er derfor ikke foretaget værdiansættelse, og køb til samlingsopbygning vil i fremtiden blive straksafskrevet og ført direkte på resultatopgørelsen.

Anlægsaktiver

Immaterielle anlægsaktiver

Immaterielle anlægsaktiver værdiansættes til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger.

Kun aktiver med en selvstændig værdi på kr. 50.000 eller derover aktiveres, bortset fra aktiver som er omfattet af reglerne for bunkning.

Egenudviklede it-systemer indregnes kun i balancen såfremt kostprisen kan opgøres pålideligt. Værdiansættelsen afgrænses til udviklingsomkostninger afholdt til eksterne systemleverandører. Interne udviklingsomkostninger i form af løn mv. aktiveres ikke.

Der afskrives lineært fra det tidspunkt, aktivet tages i brug. Der er anvendt følgende levetider:

Egenudviklede it-systemer	5 år
Software	3 år

Ved fastlæggelse af afskrivningsperiode for egenudviklede it-systemer er den økonomiske levetid lagt til grund.

Materielle anlægsaktiver

Materielle anlægsaktiver indregnes til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger.

Kun aktiver med en selvstændig værdi på kr. 50.000 eller derover aktiveres, bortset fra aktiver som er omfattet af reglerne for bunkning.

Igangværende arbejder for egen regning afskrives fra det tidspunkt, aktivet tages i brug.

Statsbiblioteket ejer sin egen hovedbygning og magasinet i Skejby, der begge klassificeres som brugsværdibygninger, idet hovedparten af bygningerne er opført til biblioteksformål og ikke vil være anvendelige til andre formål.

Levetider for ikke-bunkede aktiver

Der foretages lineære afskrivninger over følgende levetider:

Brugsværdibygning	50 år (restlevetid)
Bygningsinstallationer	20 år
Reoler til magasinerings af bøger (indgår klassifikationsmæssigt i inventar)	10 år
Bogbinderudstyr (indgår klassifikationsmæssigt i it-udstyr)	5-10 år
Transportmateriel (biler)	5 år
Inventar og it-udstyr	3-5 år

Bunkning

Statsbiblioteket har foretaget bunkning af aktiver i henhold til Økonomistyrelsens retningslinier.

Udover bunkning af administrativt it-udstyr er Statsbibliotekets særlige aktiver i form af fagligt it-udstyr (servere, software) og reoler til magasinerings af bøger mv. bункet.

Hvor aktivernes funktion tilsiger det, består bunkningen af aktiver med værdier på over og under 50.000 kr. Regelsættet er således fraveget i de tilfælde, hvor det ikke er muligt at adskille aktivernes funktion. Det gælder fx reoler til magasinerings.

Afskrivning af bunker

Bunker afskrives som følger:

It-bunker saldoafskrives med	50%
Reolbunker afskrives lineært over	10 år
Inventarbunker afskrives med	35%

Donerede aktiver

Anlægsaktiver modtaget som donation er aktiveret til en skønnet kostpris og afskrives lineært ud fra ovennævnte fastsatte levetider. Som modpost til de indregnede donationer er indregnet en periodeafgrænsningspost, som indtægtsføres i takt med at afskrivningerne foretages.

Finansielle anlægsaktiver

Statsbibliotekets finansielle anlægsaktiv udgøres af startkapitalen (statsforskrivningen) der er beregnet som 2% af bibliotekets bruttoudgifter på Finansloven for 2005.

Omsætningsaktiver

Varebeholdninger

Varebeholdningerne er uvæsentlige og er derfor ikke aktiveret.

Tilgodehavender

Tilgodehavender er indregnet til det nominelle beløb med fradrag for nedskrivning til imødegåelse af forventede tab. Der er foretaget nedskrivning ud fra Statsbibliotekets samlede tilgodehavender.

Periodeafgrænsningsposter, indregnet under tilgodehavender, omfatter primært forudbetalte omkostninger til tidsskriftsabonnementer, som Statsbiblioteket har bevillingsmæssig hjemmel til at forudbetale.

Eventuelle væsentlige tabsrisici omtales under eventualforpligtelser.

Tilgodehavende fra igangværende tilskudsaktiviteter

Statsbiblioteket indgår løbende aftaler med virksomheder, offentlige institutioner og private organisationer om forskningsvirksomhed og andre tilskudsfinansierede aktiviteter. Af aftalerne fremgår, hvilke aktiviteter, tilskudsgiver betaler. I det omfang Statsbiblioteket afholder omkostningerne til aktiviteter, der er tilskudsdekke i henhold til aftalerne, men hvor tilskuddene endnu ikke er indbetalt, indregnes de tilskud, som Statsbiblioteket har erhvervet ret til som tilgodehavender.

Forpligtelser

Hensatte forpligtelser

Hensatte forpligtelser indregnes, når Statsbiblioteket som følge af en begivenhed indtruffet før eller på balancedagen har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at forpligtelsen skal indfries. Hensatte forpligtelser værdiansættes til nettorealiseringsværdi.

Langfristede gældsforpligtelser

Langfristede finansielle gældsforpligtelser udgøres af den langfristede gæld (FF4) der anvendes til finansiering af anlægsaktiver samt bygge- og it-kreditte (FF6) der anvendes til finansiering af igangværende arbejde.

Kortfristede gældsforpligtelser

Kortfristede gældsforpligtelser er værdiansat til nettorealiseringsværdi.

Under kortfristede gældsforpligtelser er Statsbibliotekets skyldige feriepengeforpligtelser afsat.

Periodeafgrænsningposter, indregnet under forpligtelser, omfatter modtagne forudbetalinger for indtægter til senere levering, og skyldige omkostninger, som ikke er klassificeret under leverandører af varer og tjenesteydelser. Periodiserede donationer er modpost til de materielle anlægsaktiver, der er modtaget som donationer jf. afsnittet om materielle anlægsaktiver.

Forudbetalte bundne tilskud

Modtagne tilskud i forbindelse med tilskudsfinansierede aktiviteter, der dækker omkostninger som endnu ikke er afholdt, indregnes som forudbetalte bundne tilskud under leverandører af varer og tjenesteydelser. De modtagne likvide beløb indgår i Statsbibliotekets løbende likviditetsstyring.

Eventualforpligtelser

Under eventualforpligtelser indregnes forpligtelser, som er indgået i form af leasing- og lejeaftaler. Desuden indregnes andre væsentlige kontraktlige forpligtelser.